

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
 Фізико-математичний факультет
 Кафедра методики викладання фізики
 та дисциплін технологічної освітньої галузі

СИЛАБУС

до навчальної дисципліни

«Вступ до спеціальності»

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальності 015 Професійна освіта (охорона праці)

за освітніми програмами Професійна освіта (охорона праці)

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу	Вступ до спеціальності
Мова викладання	українська
Викладачі	Поведа Тетяна Петрівна
Профайл викладачів	http://mvf.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/poveda-tetiana-petrivna/
E-mail	poveda.tetiana@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODL	https://moodle.kpnu.edu.ua/enrol/index.php?id=1360
Консультації	вівторок 15 ⁰⁰ – 16 ⁰⁰ , ауд. 32, корпус № 4

2. Анотація до курсу

Основним завданням дисципліни «Вступ до спеціальності» для студентів-першокурсників, які навчаються за спеціальністю «Професійна освіта (охорона праці)», є формування систематизованих знань про теоретико-методологічні засади галузі знань «охорона праці», про законодавчо-правові та нормативні основи діяльності майбутнього фахівця у галузі охорони праці щодо виробничої та освітньої сфер.

3. Мета та цілі курсу

Метою вивчення студентами цієї навчальної дисципліни є оволодіння узагальненою характеристикою майбутньої професії, знаннями про освітньо-кваліфікаційні вимоги до фахівців у галузі охорони праці, основними вимогами до компетентності фахівця (керівника служби охорони праці, інженера з охорони праці, викладача загальнотехнічних дисциплін), а також про шляхи формування професійних якостей майбутніх фахівців.

Вивчення даного курсу дозволить сформувати у студентів загальне уявлення про майбутню професію та створить передумови для усвідомленого вивчення фахових навчальних дисциплін, включених у навчальний план, а також забезпечить мотивацію до формування та розвитку особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання професійних обов'язків.

Дисципліна «Вступ до спеціальності» взаємопов'язана з такими дисциплінами: «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі», «Дидактика професійної освіти», «Основи наукових досліджень», а також з виробничою та педагогічною практиками.

Основні підходи до вивчення дисципліни:

вивчення дисципліни ґрунтується на партнерській співпраці викладача і студента, особистісно-орієнтованому та компетентнісному підходах у навчанні, принципі систематичності та послідовності в освіті, професійній спрямованій діяльності студента.

4. Формат курсу

Комбіноване навчання (очний курс з елементами дистанційного навчання в системі Moodle).

5. Результати навчання

Завданням курсу є формування ряду компетентностей:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми під час практичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів проведення моніторингу, запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, оцінювання їх можливих наслідків та їх ліквідування.

Загальні компетентності: Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на засадах патріотизму і державності; визначеність і наполегливість щодо вирішення поставлених завдань і взятих обов'язків.

Професійні компетентності: Знання та розуміння функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; основних принципів здійснення цивільного захисту; здатність до розуміння термінів та визначень понять у сфері охорони праці, номенклатури класифікації та параметрів уражальних чинників.

Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти мають бути здатними вирішувати професійні завдання з урахуванням вимог охорони праці та безпеки життя, зокрема:

знати:

- узагальнену характеристику майбутньої професії,
- освітньо-кваліфікаційні вимоги до фахівців у галузі охорони праці,
- основні вимогами до компетентності фахівця (керівника служби охорони праці, інженера з охорони праці, викладача загальнотехнічних дисциплін);
- шляхи формування професійних якостей майбутніх фахівців;
- основні принципи охорони праці та основи законодавства України з охорони праці;
- історію розвитку охорони праці в Україні;
- кодування нормативно-правових актів з охорони праці в різних галузях;
- класифікацію небезпечних та шкідливих виробничих факторів, умов праці;
- основи організації роботи з охорони праці на виробництві чи в закладі;
- основні вимоги санітарії і гігієни праці на робочому місці;
- причини виробничих травм та заходи профілактики виробничого травматизму;
- основи електробезпеки та пожежної профілактики.

уміти:

- розробляти інструктажі з охорони праці та техніки безпеки різних видів та оформляти відповідну документацію;
- здійснювати ергономічну оцінку робочого місця, оцінку його санітарного стану;
- діяти відповідно до інструкцій з охорони і безпеки праці;
- оформляти документи з розслідування нещасних випадків;
- забезпечити стан пожежної та електробезпеки на робочому місці;
- складати карту умов праці.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	1	
Семестр вивчення	1	

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності людини у побутовому, виробничому та навколишньому середовищі							
Тема 1. Вступ. Кваліфікаційні рівні навчань на спеціальності. Види навчальних занять у ЗВО. Болонська система освіти.		2					
Тема 2. Охорона праці в сучасній Україні.		2					
Тема 3. Соціально-економічне значення охорони праці. Курс «Охорони праці»: мета, структура та основні завдання, зв'язок з іншими дисциплінами.		2					
Тема 4. Законодавче регулювання питань охорони праці.		2					
Тема 5. Концепція формування цілісної системи знань з охорони праці.		2					
Тема 6. Основні принципи та законодавчі основи охорони праці.			4				
Тема 7. Основи організації охорони праці на об'єкті господарювання.			2				
Тема 8. Види інструктажів з безпеки та охорони праці			2				
Тема 9. Профілактика травматизму та професійних захворювань.			4				
Тема 10. Робоча зона та повітря робочої зони: нормування та контроль параметрів.			2				
Тема 11. Основні вимоги до виробничого освітлення.			2				
Тема 12. Електромагнітні поля та випромінювання радіочастотного діапазону у робочій зоні.			2				
Тема 13. Гігієнічне нормування шумового забруднення та вібрації.			2				
Тема 14. Вимоги охорони праці під час роботи за комп'ютером.			2				
Тема 15. Основи електробезпеки.			2				
Тема 16. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.			4				
Тема 17. Санітарно-гігієнічні вимоги до планування і розміщення виробничих і допоміжних приміщень.			2				
Змістовий модуль 2. Практичні основи охорони праці							
Тема 1. Вивчення та розробка інструкцій з охорони праці.					2		
Тема 2. Оформлення карти умов праці.					2		
Тема 3. Розслідування та документальне оформлення нещасних випадків на виробництві.					2		
Тема 4. Приписи та накази служби ОП. Журнали вступних інструктажів та інструкцій з пожежної безпеки.					4		

Тема 5. Дослідження мікрокліматичних параметрів приміщення.					2		
Тема 6. Вимірювання рівня шуму у виробничому приміщенні.					2		
Тема 7. Дослідження освітленості навчальних приміщень.					2		
Тема 8. Вивчення конструкції і дії засобів гасіння пожеж.					2		
Тема 9. Дослідження заходів та засобів електробезпеки.					2		
Разом (годин)		10	30		20		

Рекомендовані джерела: ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Поведа Т.П. Основи охорони праці: дидактичне забезпечення практичних занять, самостійної роботи, контролю / Поведа Т.П. Навчально-методичний посібник. – Кам'янець-Подільський: Друк-сервіс, 2015. – 185 с.

2. Атаманчук П.С. Безпека життєдіяльності і охорона праці / Атаманчук П.С., Поведа Т.П., В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, О.Г. Чорна: Навчально-методичний посібник – Кам'янець-Подільський: Друк-сервіс, 2017. – 108 с.

3. Атаманчук П.С. Основи охорони праці (практичний курс) / П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, О.Г. Чорна: навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький, 2012. – 140 с.

4. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці (Практичний курс): Навчальний посібник. — Кам'янець-Подільський: «Думка», 2014. – 152 с.

5. Гандзюк М.П. Основи охорони праці / М.П. Гандзюк, Є.П. Желібо, М.О. Халімовський. – К.: Каравела, 2003. – 408 с.

6. Гогіташвілі Г.Г. Основи охорони праці / Г.Г. Гогіташвілі, В.М. Лапін. – К.: Знання, 2008. – 302 с.

7. Жидецкий В. Ц., Джигирей В. С., Мельников А. В. Основы охраны труда. / В. Ц. Жидецкий, В. С. Джигирей, А. В. Мельников. – Л.: Афиша, 2000. – 350 с.

8. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.

9. Москальова В. М. Основи охорони праці. – К.: Основа – 664 с.

10. Основи охорони праці: **підручник** / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний, Зеркалов Д.В. та ін. – К.: Основа, 2011. – 474 с.

11. Яремко З. М. Охорона праці: Навч. посіб. за ред. проф. З. М. Яремко / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 69 с.

12. Поведа Т.П., Чорна О.Г. Навчально-вимірювальні матеріали для самостійної роботи та контролю навчальних досягнень студентів / Поведа Т.П., Чорна О.Г. Кам'янець-Подільський: Друк-сервіс, 2013. – 42 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Безпека праці: ергономічні та естетичні основи : навч. посіб. / С. О. Апостолюк, В. С. Джигирей, А. С. Апостолюк, І. А. Соколовський, Б. О. Апостолюк. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2007. – 215 с.
2. ДСТУ 2293-93 Охорона праці. Терміни та визначення. Київ. – 1999. – 120 с.
3. Законодавство України про адміністративну відповідальність. – К., Юрінком, 1997. – 235с.
4. Кодекс законів України про працю. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 1040с.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення. – К., 1997. – 130 с.
6. Кузніченко О. М. Основи охорони праці. – Х.: Ескада, 2005. – 175 с.
7. Мучник М. П. та ін. Основи охорони праці. К.: Основа, 2000. — 210 с.
8. Охорона праці та промислова безпека: навч. посіб. / Ткачук К. Н., Зацарний В. В., Каштанов С.Ф. та ін. – К.: Лібра, 2010. – 559.
9. Ткачук К.Н. Управління охороною праці: Навч. посібник. / Ткачук К.Н., Мольчак Я.О., Каштанов С.Ф., Полукаров О.І., Ткачук К.К., Полукаров Ю.О., Стасюк В.М. - Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2011. – 288 с.
10. Ткачук К.Н. Система державного нагляду за промисловою безпекою та охороною праці: Навчальний посібник / А.С. Єсипенко, В.Л. Филипчук, О.І. Полукаров та ін. – Рівне: 2012. – 384 с
11. Ткачук К.Н., Калда Г.С., Каштанов С.Ф., Полукаров О.І. та ін. Психологія праці та її безпеки: Навчальний посібник. – Хмельницький: 2011. – 210 с.
12. Ткачук К.Н., Филипчук В.Л., Каштанов С.Ф., Зацарний В.В., Полукаров О.І. та ін. Виробнича санітарія: Навчальний посібник. – Рівне: 2012. – 443 с.
13. Третьякова Л.Д., Литвиненко Г.Є. Засоби індивідуального захисту; виготовлення та застосування: навч. посіб. / Л.Д. Третьякова, Г.Є. Литвиненко– К.: Лібра, 2008. – 317 с.

ОСНОВНІ ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

14. Закон України «Про охорону праці».
15. Кодекс законів про працю України.
16. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
17. Закон України «Про пожежну безпеку».
18. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
19. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
20. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».

Інформаційні ресурси

21. Сайт журналу «Охорона праці» для фахівців з охорони праці. – Електронний ресурс: <http://ohoronapraci.kiev.ua/>
22. Електронний журнал для спеціалістів з охорони праці. – Електронний ресурс: <https://esop.mcfrr.ua/>
23. [Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин ДСанПіН 3.3.2.007-98, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 10.12.1998 № 7;](#)
24. [Примірні інструкції з охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин, затверджені наказом Міністерства доходів і зборів України від 05.09.2013 № 443.](#)
25. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15> пожежна безпека
26. <http://naub.oa.edu.ua/2014/normatyvni-akty-pidpnyemstv-z-ohorony-pratsi/> Перелік активів з охорони праці на підприємстві

11. Система оцінювання та вимоги

Оцінювання. Поточне оцінювання здійснюється на підставі якісного аналізу теоретичних знань здобувача вищої освіти, підготовки студента до практичних занять згідно планів та його самостійної роботи. Враховується рівень сформованості програмних компетенцій навчання.

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- усна відповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- письмові завдання (поточні тестові, контрольні);
- самостійне опрацювання тем;
- систематичність роботи на навчальних заняттях, активність під час обговорення питань.

Критеріями оцінки є:

Усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладу матеріалу, культура мови;
- емоційність та переконливість;
- використання різних джерел інформації;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;

виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- охайність оформлення письмової роботи.

Кількісне оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			МКР	Екзамен
Змістовий модуль			15	40
Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота		
15	15	15		

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях – 12.

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виконав модульної контрольної роботи, завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали достатнього (4, 5, 6), середнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Самостійна робота студента (ІНДЗ)

Студенти виконують індивідуальні навчальні завдання у відповідності до рекомендованих тем. Результати роботи представляють на консультаціях.

Модульна контрольна робота (МКР)

МКР передбачає теоретичні питання з дисципліни: тестові питання та питання з розгорнутою відповіддю. Тестові завдання оцінюються за 20 бальною шкалою, розгорнута відповідь – 10 балів максимум.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі студенти. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Студенти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.